

Mannov digitalni artizem

Michael Mann je prvič začel eksperimentirati s HD kamero med pripravami na snemanje filma *Ali* (2001) na pobudo direktorja fotografije Emmanuela Lubezkija, ki je med iskanjem lokacij uporabljal domačo digitalno kamero in opazil, da v nočnih posnetkih še vedno lahko vidiš. Zato je šel na tečaj za HD video in Mannu pokazal, česa se je naučil. Režiser se je nemudoma navdušil nad možnostmi nočnega snemanja v dokumentarnem slogu brez potrebe po dodatni osvetljavi. »HD omogoča globlji pogled v sence in koža temnopoltih igralcev je videti odlično v tej temi, ker se še vedno loči od ozadja,« razlaga Lubezki. Mann je HD uporabil le v nekaj prizorih, kasneje pa je produciral TV dramo *Robbery Homicide Division* (2002-2003), ki so jo v celoti posneli s kamero Sony/Panavision 24p CineAlta HDW-F900. Na podlagi teh izkušenj se je odločil HD uporabiti za daljše snemanje nočnih zunanjih prizorov filma *Stranski učinki* (2004), da bi čim bolje izkoristil razpoložljivo svetlobo v Los Angelesu. Obenem je želel ustvariti posebljenje losangeleške noči, ki bi bila del zgodbe tako kot glavna junaka (Tom Cruise in Jamie Foxx). Pri tem filmu je direktor fotografije Dion Beebe uporabili kamero Thompson Viper, ki je znana po nadvse občutljivem tipalu, ki omogoča snemanje pri izredno mračnih razmerah. Notranje prizore, kjer je svetlobo neprimerno lažje nadzorovati, so posneli s standardnimi 35mm filmskimi kamerami. Mann in Beebe sta nato z Viperjem posnela naslednji film, priredbo istoimenske TV nanizanke, *Miami Vice* (2006). Za razliko od mehkega kontrasta v *Stranskih učinkih* se je Mann odločil za močnejši kontrast. »HD prinese k podobi posebno globinsko ostrino. Omogoči skoraj halucinatoričen, hiperrealistični videz. HD je izredno orodje za ujemanje ambientsa in bežnega ozračja. Digitalni način nudi večjo paletu. Kot slikar s svojim čopičem se imam možnost igrati z barvnimi in svetlobnimi odtenci. Povrh vsega ponoči,« je Mann komentiral uporabo HD. Režiser s svojim najnovejšim filmom *Državni sovražniki*

nadaljuje po poti, ki jo je zastavil z *Miami Vice*, le da tokrat ne gre za sodobno, temveč zgodovinsko kriminalko. Sprva se je snemanja nameraval lotiti tradicionalno, nato pa so ga prepričali primerjalni testi filmske in HD kamere. Zlasti globinska ostrina v mračnih prizorih. »Na HD sem snemal z razlogom. Moj namen ni bil, da bi ljudje gledali 'periodni' film, želel sem, da se vključijo vanj. Želel sem ustvariti občutek vsestranske kompleksnosti tistega časa. Nisem želel, da bi ga gledali z distance, temveč da bi ustvaril intimen stik s tistimi časi in pustil vtis na ljudeh,« Mann zagovarja svojo neobičajno drzno odločitev.

Direktor fotografije Dante Spinotti, s katerim je Mann sodeloval že petkrat, se je skupaj z režiserjem zavestno skušal izogibati občutku nostalgичnega filtra, ki ustvari videz starega (nasprotno od Davida Fincherja, ki je s snemanjem *Zodiaka* [2007] na HD skušal kopirati končni videz filmskega traku). Film so v celoti posneli na lokacijah, od katerih je bilo nekaj zgodovinsko resničnih, ter skušali predstaviti situacijo na agresivno realističen način z večjim številom različnih HD kamer (le nekaj prizorov posebnih učinkov je bilo posnetih na 35mm). Precej prizorov je bilo posnetih iz roke. Občutek neposrednosti so razširili na osvetljava, saj so povečini osvetlili celotno sceno in le redko posamezen prizor in posamezne like. Kolikor se je dalo, so uporabili naravno svetlobo.

Poglavitna razlika med večino režiserjev in Mannovim delom s HD kamerami je želja po tem, da bi bili dnevni posnetki kar se da blizu končnemu videzu na platnu (brez kasnejše izdatne barvne korekcije). To pa je bržkone ključni razlog, da so *Državni sovražniki*, zlasti v zunanjih prizorih, mestoma videti kot poceni TV produkcija, kot mu očitajo mnogi gledalci, in ne kot prvovrzdni hollywoodski film, kar v resnici je.

Tehnikalije

Stranski učinki

HD (Sony/Panavision 24p HDW-F900, Thomson Viper)
35mm (Panaflex Millennium, Millennium XL)

Miami Vice

HD (Thomson Viper, Sony CineAlta HDK-T950, CineAlta HDW-F900)
35mm (Arri 235, 435)

Državni sovražniki

HD (Sony CineAlta F23, HDC-F950, PMW-EX1)
Super 35mm (Arri 435, 235)

Paul Schrader o Državnih sovražnikih:

Hollywoodski filmi preprosto niso več resni. Dober primer je Mannov novi film. Običajno bi bil to film o značaju Johna Dillingerja in take smo že videli. Michael pa je naredil film za sto milijonov in vseskozi so v ospredju tehnologija in posebni učinki pa skoraj nobenega razvoja lika, ki ga igra Johnny Depp. Z Državnimi sovražniki Mann simbolizira ta premik. In celo ta film je že nekako 'staromodni', sam mislim, da niti takih ne bodo več delali. Resnega filma ni več. Boste videli naslednje leto. Zdaj jih je še nekaj na zalogi, ampak tega je konec.

Michael Mann o Državnih sovražnikih:

Film se ne posveča toliko antagonizmu med Dillingerjem in agentom Purvisom, kot odnosu Dillingerja do samega sebe, spoznavanju samega sebe... Ni mi bil izziv povedati zgodbo, saj vsi vemo, kako se je končala. Izziv je bil publiki prinesiti izkušnjo, kaj in kako je Dillinger čutil in razmišljal, z vso kompleksnostjo in detajli gledalce prestaviti v tisti čas. Namesto da gledajo »film« iz leta 1933, sem želel, da pristočno doživijo to neverjetno leto Dillingerjevega življenja, divjaško leto človeka, ki je bil sofisticiran in discipliniran, obenem pa je hotel vse, v tem trenutku in s strastjo.